

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer ha-Tashbets

Ḥuṭ ha-meshulash

Avraham ben Ya‘aḳov ibn Ṭavah

האווט ובא בקעי וב מהרבא

Amsterdam, 498 [1737/1738]

רייאזגלאב רשא ק"ק לש סימסרופמה סיגלפומה סינאגה מילודגה סינברה המדקה
אעיליגרא תארקנה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9070

הקדמת

הרבנים הגדולים הנאונים המופלגים המפורסמים של קק אשר באלגזאיר הנקראת ארגיליעא

יתבונן החכם יראה המשביל

יבין ולבביו ירדו דעה * עוצם אמתות דבריו דבונתו ל' שאמרו
אין לך דבר שאין לו מקום ושעה * גם כי למנעטבע קיים לא
ישנהו * כל מה שבכח האפשרות ואם דחוק הוא * תשלט על המצאותו ההשתדלות והיגיעה * וואר תודת האדם ודרך
ישנה שיבד לו * לפנות היאוש מלבבו ושכלו * ולהיות בכל עז דופק * על דלתי התוהלת והקויו סתופק * לשאוב ממעיני
הישועה * ואת המרגעה * כי עת וזמן לכל הפך תחת

שמים לה' מרום וקדוש גבוה מעל גבוה וזבזהים ממעל שמי השמים וכוכבים נגהים * שם צוה ה' את הברכה ישמורה בכל
וערוכה * כאן בבתי גואי היתה אצל אמון תתקע ר' דורות מראש מקדמי ארץ נסוכה * והאר' שנתן לבני אדם על
יד מבחר המין האנושי זה משה בחירו עיר גבורים עלה שמים ויורד עזו לעמו יתן אש דת למו מימינו תמוכה * כתוב יושב
דברי אמת לאמיתה של תורה שבכתב ופי צדיק יהנה חכמות על פי הדברים האלה תורת אמת היתה בפיהו והמצוה זו תורה
שבעל פה דברי תורתו הן הן גופי הלכות דברים שנאמרו למשה מסיני להלכה * כיום חיים נוהלים מקצה תעלת הברכה * ופשלחן
גבוה זכה * וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו * צדקה ה' עשה ומשפטיו לבני ישראל עם קרובו * באר הויטב פירש להם
כל שכינות התמדה * ארוכה מארץ מרה * ורחבה מיני הים גדול ורחב

ומשרתו יהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו עשאו ככלי גדוש מחויק את המרובה בד ובמה שכתוב
בעין יפה נתן לו את השבחה ולא השך ממנו מאומה * כל מה שנמסר למשה מפי הגבורה * הן הן גופי תורה *
והלכות מרובות במועט מקרא * והורים התלים בשערה * וכל יקר ראתה עינו * הקרו וגם הכינו * והופיע עליו דוח קדשו
באמרתו הנעימה וצחות הגיונו * הן להכם לב יקרא גבון ויוסף לקח מתק

יהי ה' את יהושע ישועות וישת חומות וחיל חיליה לאורייתא * ויאחז צדיק דרכו דרך הקדש יקרא לה קדוש לשענה וקדשה
לדורות ולמור וללמד ולהבין ולהורות * לזקני קנו חכמה בעלי אסופות ומשמרות * וזקנים מסורה לנביאים ונביאים
ליחזירי סגולה * אנשי כנסת הגדולה * שהחזירו עטרה ליושנה ועיר על תלה כוננו עיר אלהינו עד עולם סלה * היו לנו לעזרה
בצרו יולפקו עינים עורותיה עיר און לשמוע בלימורים את החקים ואת התורות יהמה היו למאורות לנו

עד אשר לא ירחק הבל הכסף * ורובה לב מלכים אין חקר לגודל מעלת התשוקה והכוסף * חרוש של חסד היה משוך * וראה
אותו כל הנשך * מנשיכת נחש נחשת תנופת השכחה * ימצא לנפשו מרגוע ומנוחה * ודיליעולם חיים למוצאיה בפת
לבו של ראשונים פתוח כפתוח של אולם תורה מכפני כבור סוד למזכרת * וכמאן דמטא בכיסתיהו להם למשמרות * כליותיהם
עבכות חכמה ושפתותיהם ידו דעת ומזמה יעד ים שלחו קציריהם * ואל עה ינקותיהם כעץ שתול על פלגי

ממבוכות הספקות לבם בטוה * וממחלק השכחה מצאו מנוח * ובעוצם זכרונם יחליפו כח * ותנה עליהם הרוח *
והמה בכתובים על לוח * לבם קבלתם חרושה * אין קול ענות חלושה * לא הרשו עצמם לכתוב דבר הלכות
ושמועה * במגלת ספר כתוב ויריעה * לא חשדו אמונת ציורם ורעיונם הן להם לעז מבטיח * לשנות את תפקידם לכתוב לבנה
על גבי אריות * על הקף ורוכסטים וגויל דעפיץ ומליח וקמיה * כי שמו מגמתם * לבלתי עשות אמיתת שלימותם * כישאר
הקנינים נזיות ביתם * למקצועות המשכן

ומאז נחמטו הלבבות * מריב תוקף הצרות מחלישות הנפשות ומבאבות * הור עולם לאורו וחשכו הרואות כארובות
נתבלבלו השמועות ולקו המאורות * ונעשית התורה כשתי תורות ונתלקו הכמי אומתנו בקבלתם * ככמר * פרטי
דעים כמבואר במקומות * לולי ה' צבאות הותיר לנו שריר אחר קדוש מרבר בצדקה רב להושיע הויא רבינו הקדוש * יר
רוח הקדש בביתו הושיע * להקי את לבבו ונאמנה לאל רוח * מבני נהרות תעלומה הכש * הכשיון צדקה לבש * הדר
בלבושו צועה ברוב כחי * להקים נפילת סוכת התורה והתעורה * להקי אותה במשפט וצדקה ולסערה * ולתכלית כממתנו
הגיע * דקן שמוי מיהב יחבר ליה עושר וכבוד במקום אחר תורה וגדולה * ולשובב נתיבות הדרך ישכון אור להי' המכשלה
צולקל המטלה * עינו על פיור רוב קנינו לא חסה * כלביא יקום וכארי יתנשא * תמיר בעשר אצבעותיו יגע * עד אשר יעץ
גרויב * ואסף וקיבץ * כל שמועות והלכות * אצל הכמי דורו שמורות וערוכות * אחרות כמנמי שלשלת הקבלה * עד אנשי
בגפת גדולה יוכלו אותם בלשון קצר וצח * שפת אמת תכון לער כל תמוט לנצה * יסדרים בסדר נכון איש על רגלו ועל מתניו תארת
אמת היתה בפיהו ורוח ה' נדה עליו * בושל יקיטק מליו * מדר בשעלו מי יסתחמה והמון גליו * וישים בריה **והלתים**

והמלאכה הקדושה הזאת אדר היקר * לבי עד תכליתה אין חקר * ואשתמיטו כמה פרטי הלכות ושמועות * לא נשנו
בבית מדרשו ובסדר משנתו אינם נקבעות * אספו אותם והברו לברייתו * ותוספתות ערכו וסדרו * עמודי התקן
משענת בית מדרשו של רבינו תרין מן חבריאי * רבי חייא זר' אושעיא * ואהריהם קמו חכמי התלמוד אשר פירשו המשניות *
הדבריות בנימוקם ושעמם * בעוצם פלפולם * עוקרים הרדי עד ונבעות עולם * והזורים להעמידם במקומם וגם בדברי רבותינו
האמוראים בטעמי המשניות ופסי ריניהם * ונמצאו חלוקים בדיעותיהם * זה סתם זה פוטרי * זה בונה וזה סותר * על כפי
דוח בנתם רוחפם * להציב גבולות דעותיהם על קו הצדק שואפים * צופים מן

וכל אותם הרורות לא הובר ספר כולל * בטעמי המשניות וההלכות נבדורות ימלל * חזויה לשתי סבות * האחת לבלתי
הספיק הזמן בכל דור להביא לירי גמר לקבץ כל הדעות להיות על ספר נכתבות * והשנית כי רחוק זה מזה מקומות משב
החכמים ובתי מדרשות והישיבות * עד אשר הופיע הדרח * אדר רב אשי אשר שש כגבור לרף אורה * וברוכ הונו ואונו יגע
בכל כחי * ונאמנה לאל רוחו אשר חבר התלמוד וכלל בו כל דעות וסברות האמוראים אשר קדמוהו * כל רז לאניס קמיה וכל
פתום

הקדמה

סחום לא עמטורו והרבה להטיב לבא עד תכלית ביאור כל פרט מהמשניות והבניות בדרך הויכוח לאימנע בו ממשפט החלוקה צדדין וצדי צדדין עד אשר כל דבר על בוריו יונח ופוק היו נוסף על זה תוספת מרובה ארוכה מארץ מרה ורחבה כי מהויכוח בכל ענין וענין על דרך הסתירה והבנין רבו כמו רבו הלימודים דלאו בפירוש נאמרו אלא מכללא שבה דאית ממילא כי יזו הדרך ישכון אור הדרך הקדש יקרא לה כי מכל פרט ופרט גמר ומקנה בקנין אנב גררא רוב מנין ורוב בנין מיני טעמים וסברא לא יערסם פטרת כוש וזהב

עוד

הגדיל לעשות עמנו לטובה אות ברב הדינים לאלים ורבבות פסיק בסכינא חריפא ומכריע בדברי התנאים וקצת מדברי האמוראים לפסוק הלכה אומר יביע גם כי קצר המצע מרוב הפרטים עליו להשתרע הציב ציונים ועשה סימנים כוללים רוב הפרטים בדרך כלל בקיצור את דרך עץ החיים ונתיבות לימוד התלמוד ישמור בסווינצור ואחריו קמו רבנן סבוראי וראשי ישיבות והגאונים מוסרי ארץ והאיתנים בדרכיו הלכו ואהזו בעקבותיו והתנהגו על פי מדותיו לא סרו ימין ושכאל מנתיבותיו אפס כי לכל הנביאים אינו עולה סגנון אחר לכן בפירוש כמה שמועות לא הושגו דעותיהם יחד ומוזה נמשך מהלוקת ביניהם בכמה דינים מינים ומינים שונים וברוך ה' אלהי ישראל אשר לא השבית לנו גואלי הרב הגדול מעון ומגדול מכריע כל חכמי ישראל בכף מאזנים הנשר הגדול בעל

רבינו

משה בר מימון זצ"ל בעוצם בינתו פירש כל סחום וטמון רב להרשיע מדבר בצדקה חיבר ספר משנה בתורה בידו ההזקה שם שם לו חק ומשפט וכלל בו כל פרטי מצוה ודוקה שקל בפלס ומאזני משפט כל פרט מהדינים הנזכרים בתלמוד בבלי וירושלמי ובריתות ותוספתות ואת אשר יברר בויקריב אליו להלכה פסוקה נוסף על זה כמה דינים נלמדים מהנזכרים בתלמוד וסעיפים משרשיהם קבע אותם בסדר נכון שפת אמת לעד תכון בלשון צה וקצר רצון כפיק דוא לברו חיבור מספיק כולל כל מצות תורתנו הנהגים בזמן הזה לקיום האומה הצולעת והגהרה וגם במצות הנהגים בזמן הבית והלכתא למשיחא הגיור לנו כל העלמות הכמה ולתושיה

הק

אמת בכמה מקומות ממאמריו הלכו רבני הדורות על דבריו והרבה דינים לא הלכו במלכיו ולא דרכיהם דרכיו רבותינו הצרפתים בתוספתיהם והרא בר והרמ"ך בהשנותיהם והרמ"בן והרש"ב בהדושים ובחשוכותיהם ושו"ש דבר נמצא במהלוקת עליו מסוכב מהלוק דעותיהם בפירוש קצת סוגיות והילוף גירסאות בהרעם בדעות חכמי התלמוד כל אחר לפי רוב שכלו יישר מעליו סר סבר לה כמו ומ"ס לה כמו ובטעמים נכונים לדבריהם מראים פנים מנה אמת

לואת

עמד וימורד אר"ש החכמה וכל בשליש ראש השלישים מבהר החכמים וקדש הקדשים עשרת תפארת צבי תפארתנו ורבן של כל בני גלותינו מרן יוסף הוא השליט הוא הכשביד להם ומזונם ובריר חסלות מתוך הפסולת והאוכל צבר ולהקים דגל התורה הגר כלי זיני וכל יקר ראתה עינו עינו כינים על אפיקי מי התורה צופות עד אשר אסף והיכר כל דברי בעלי אסופות רבותינו הפוסקים והמפרשים ראשונים ואחרונים הירשיש ושיטות ופסקי דינים ותשובות חרשים גם ישנים בשמם ומעשיהם ומקומן ויסר אדני פסקו על פי יסודי עמורי ההוראה ורובא דאיתיה קמן קבעו להלכה פסוקה יחד במקום נאמן ואחריו האיר נתיב הנאון המפורסם מה"רס איסרלאס ז"ל במים ארירים וחופש חיפוש מציפוש עליו והדרים ולקט השבלים מאהרי העמרים כמה סברות ודינים בספרי חפוסקים מפורים אשר נשמטו מספרו של רבינו מהר"ק ז"ל ובמשנתו אינם סדורים והקריב אותם לשמן על מובה הקדש נתן להם קבע באיזה הוא מקומן דבר דבור על אופניו אסף רוח ההכמה בהפניו הקומץ

ועם

כל זה לא נעמדו רבני הדורות אשר אחר זמן הרבנים הנז' היו לנו למאורות מלהצלות על ספר פסקים ותשובות לגלות לנו כל נסתרות מהם עלו על מובה הדפוס ויצא טבעם בעולם לקצור הארץ האריכו בדים ושלחו סנסנים ופארות ומהם שעדיין באוצרות המדחם גנוזות ושמורות וכוונתם רצויה כי הדבר ידוע לכל מי שהננו ה' דעה כי הוייעה אי אפשר לה שתהיה בפרטים נוקפת והספקות עשויים להתחדש וההלכה רופפת ובהבדל מעט בנושאים ישנתה הנשוא בנרעון או תוספת זמן הקצה אל הקצה תהיה השיטה מחולפת וכפי עוצם התקירה יתבאר נתיב ההבדל ודרכו כדרך יום נה וכדרך יום כה

ברם

יגור לטובה האיש הלזה דלביש מדה טובה מרובה מזה בן משה פטיש החוק עמוד הימוני אשר כל גליליה המערב עליו נשענים תל שהיו הכל אליו פונים זה סיני ועוקר הרים בפלפולו וטוהגם נקמח מורינו הרב הגדול מוה"ר שמעון בר צמח זצ"ל וענין גלגולי סבותיו עד שבא לכלל יישוב זה גלוי ידוע כי הרב ז"ל הלך הלך ונסע מארץ מולדתו עיר ברצלונה מפני חמת אימת הגירוש אשר התחיל בשנת אל ק"ג בארץ ההיא ולא ערב אל לבו להעזק דירתו משער לשער במהנה ולנס אל אמת הערים אף הוא ראה את הנוגד כי הגיו כלותואנות מנקשים ובעד השארות הנמצאה מדנים מעוררים להכחידם מגיו ולהאביר ולהחרים כי ישיום קראו נוצרים בהר

לכן

הכין לדרך פעמיו הוא וכל הסרים אל משמעתו כי על כן באו בצל קורתו ולשכון כבודו בעיר הזאת שם נמנתו גם כי לאחת הכפרים חיה נחשבת לא זו מחבבה ולדירתו קבע בה מקום לשבת ובזמן מועט נקצו באו לו קהל גדול מבני הגירוש ומלכם לפניהם הוא מורינו הרי"ב ז"ל לקצין ולראש וכמה רבנים וחכמים רשומים אל הרבנים ז"ל דברו וידידיו תואמים וגם כי מורינו הרי"ב ז"ל גרול הדור היה ונתנה נשיאותו ברוב מלכות קטלוגיית בצדק ובכשרון ולהרש"ב ז"ל היה לאב ולהבר ולפטרון החם שבט הא מוחק כי סילק עצמו מן הרבנות ולהרש"ב ז"ל הניח המעלה והתרון לשבת על כמא ההוראה יורה וידן ירין לא ילא דבר למשפט ביזרם לרם בידן לרין ולכל שואל יואל לדעתו דבר הלכה על בוריה ולהקשיב הרבה להשיב בדברים כראי מצד חוקים חקים ומשפטים צדיקים מנחה כל קצויו ארץ יום רחוקים ירוצו סגרים יאירו כאור התמה

וכאשר

ה' אתו פים בואו לארץ הזאת חמשים ושלוש שנים האריך ימים על ממלכתו ולפי רוב השנים היילים הגביר עד אשר אסף והבר תשובות מצור האמת הצבורית כלם כעדר הקצובות וחיברם בזה הספר הנותן אמרי שפר הוא ספר התשיבן משפחות סופרים וישיבי יעבץ וכאשר הופיע וורת האור הנערב הוא הרב הגדול מוה"ר יעקב בר רב זצ"ל ונסע ממדינת פ"ס סמורא וממערב צדק לפניו יהלך להר ציון קרית מלך רב ודרך חילוכו אל העיר הזאת קרב ונחעכב כאן ימים אחרים וראה זה הספר כלו מחמדים וליקט ממנו קצת תשובות נפירים ומסרם

ומסר

חיה ל

ומזו

שביבו

ביר זו

הגיעו

כוננו

להחם

מילתו

וכן

בשבת

וטעמו

בכל מי

לך דאי

וילמד

לא יתנו

יתפור

וגימיק

למרוך

כאשר

והמ

ווחק

כמו

הראש

היה

בלתי

ברשת

הן

שכלית

הגרול

זביע

שההכ

הרשב

אשר

יע"א

דאויב

זאת

להיות

ובה

ג' זהו

הוגר

הנזכר

שישב

הלקו

של

זקני

טעמים

כל רז

חוט

המשת

יפוצו

שאירו

ויקיים

הקדמה

ומסרם לתלמודו מרן ז"ל ולא זו מתבנן עד שקבעם בספרו המאיר לארץ ולררים כאבננו שהם יקר וספירים * אפס כי מעט אשה חיה לפניו מעוטה דמיעוטה רוב הספר בכלו נשאר למשמרת * במחנה להים זה לכבוד ולתפאר * יענקי' לגרנד * ועדי * עדים :

ומורעת

זאת כי ברור הרב המחבר והמזכיר אהריו * לא יצא מטבע הדפוס לעולם ולא נפתחו שערי * גם בצאת מלאכה זו לאויר העולם ונדע טבעה * ומלאה הארץ דעה * מגלילות אלו רחוק דרכה ונתתיה * ולא הניח בהם אור שכיבה * וריחוק מקומות אלו ממקומות אשר המלאכה בהם נקבעת * היא סבה אשר הבאת ספר זה לדפוס מונעת * ונשאר ביד זרע קרש יוצאי ריך הרב ז"ל מכל משמר נצרו אתו * ומרור לרור מתרשים העתקתו * ופשוטו הוראותיו בכל מקום אשר הגיע דבר המלך ודחו * וכל מקום ששנה רבן שמעון במשנתו הליכה כמותו * וכל גלילות אלו על פי מרותיו דרכו מנהגיהם כוננו * אחרי דברו לא ישנו גם כי בכמה דברים הכרעת מרן ז"ל ככ * הפך מנהגינו ימ"מ כל דבר שהכרעת מרן להקל ומנהגנו להחמיר * קאיבלא יחליף אותו ולא יסיר כמו שכתב מרן ז"ל בהקדמה * לשכנו תרשו ובאת שמה * שורש רב תשמע בנו מילתא בטעמא * ומאין :

הרגלים

וכן

בדברים אשר בהלכות קידושין וגיטין שנשים * והכרעת מרן ז"ל להחמיר אין אנו רשאים לשנות מנהגנו שלא להצוי לעני על הראשונים * גם בדברים דלית בהו לא קולא ולא חומרא * בענין צדקתך בר"ה שהל בשבת וקריאת ואני תפילתי כשהל בשבת היום האיום והנורא * וכהנה רבות עמו * ואפי' בשאר דברים שהכרעת מרן כב * להחמיר ונהגו להקל ע"פ פסק המחבר וטעמו * אין אנו חייבין לשנות מנהגנו בכל מה שנהגנו ע"פ פסקי הרב המחבר דמלבד מה שהוא סריה דאתרוין ומרביץ תורה בכל מקומות אלו הוא חשילט הוא המשיביר * נוסף על זה טעם בעיקר כי רוב פסקי ליד מרן הב"ז ז"ל לא הגיעו * ומאן לימא לן דאי היה שמיע ליה דלאו כשיטתיה היה אזיל * בכל דבריו כאשר ראינו באותו מעט אשר היה לפנינו מדברי הרב המחבר וילמד סתום מן החפוש ויגיד עליו רעו * ודוגמא לדבר מה שראינו שפסק מרן בהלכות ס"ת ברין קרע הבא בתוך שלש שיטין לא יתפור כרעת מורינו הריב"ש ז"ל בתשובה * ובזה הדיבור כתב מורינו הרשב"ץ ז"ל שאפי' עבר הקרע למעלה משלש שיטין יתפור ונתן טעם לדבר בתוספות טובא ושם נאמר כי הריב"ש ז"ל מרוב ענותנותו יבקש ממנו לרונ לפניו אודי דרין בטעמו ונימוקו * ואם ישירו דבריו בעיניו אינו חושש למה שכתב בספרו וכששמע ראיות הרשב"ץ ז"ל הורה לו פה אל פה * וכל זה למרן הב"ז לא נודע ולא ראה כי אם דברי הריב"ש ז"ל אשר בספר הוחקו משם חפר אוכל לאסוקי מילתיה הריב"ש ז"ל להלכת כאשר ראה דין זה * זה כתוב בספרו קבוע בהלכותיו רובץ בין

והמורם

מכל זה חיות דברי החיבור הזה אף עפ"י שיש להם קיימת בזמן עדיין קיימתם במעלה קיימת * כי הרשים ממש יחשבו * וכל יודע ספר אשר נה * קצת אורם עליו ימלא * פיו תהלתם לאמר מי יתן איפה ויכתבו * לעני בספר ויחוק ותהי צורתם בדפוס נרשמת * והיום הזה נתגלגל זכות ע"י זכאי שלוחא דרחמנא יקר לנו ציר אמונים * החכם הנכון כמה דמאיר קרשקש יצ"ו בן החכם השלם כמהו"ר נתנאל ז"ל נין ונכד לאותו צדיק מר קשישא אבן הראשה החכם השלם הדיין הישיש כמהו"ר נתנאל קרשקש ז"ל * וכאן החכם הנזכר נמצא היה שלו ושקט על שמריו * הולך בדרכי אבותיו מנעוריו אפס כי עז וקשה פועל פעל הזמן * אשר בבריתו בלתי נאנץ * ההפך עליו בלהות * הממו וערבנו להתיאור מפיצתו שף מדוכתיה נע ונד בארץ בארבע הפאור * וכמעט נפל ברשת הישבי במדה בתכלי ובכלי ברזל

ונחשתים

הן

אלה קצת הרפתקי עדו עליה דהאי גברא כל בגלולי סבותיו ונסב הנבול משער לשער עד בואו אל העיר הגדולה לאהים רבתי בדעות עיר קושטנטינא יע"א * והיו תוצאותיו הצד הד"ר הוא לכל חסידיו הגבירים על רום המעלות שכליות וזמניות דרחים * ומקור רכנן ואהיו גופיה צורבא מרבנן המיוחסים מיהודי סגולה * בש"ס פועל * ומ"ה כל הרבנים חנורליס וגם הגבירים המפורסמים י"א אשר עשו כמה חסידים גדולים עם החכם הנ"ל כאשר פיו מלא תהלתם * ויום ליום יביע אומץ * מתחיל בשבח ומוסיים ונומר על כל הטובות אשר גמלו אותו * ישלם ה' פעלים * ותהי שלמה משכורתם * ובזמן שהדוכס מאיר הנז' בעיר קושטנטינא יע"א נדר וקבל על עצמו שיהיה לעיר אלגואייר יע"א יוקם ספר התשב"ץ למוריני הרשב"ץ ז"ל ה' לדפוס * אותו אשר עדיין לא הותק בדפוס רמות תבניתו ושם היו שלמים וכן רבים אנשים חכמי * ומוריני אשר הסכימו לעצה נכון * זאת ובהזרת החכם הנז' מעיר קושטנטינא הנז' יע"א הלך למסעיו הלך ונסוע עז עיר המהוללה ליוורנו יע"א ושם נמצא שלמים וכן אנשים חכמים וידועים גם * הם הסכימו לעצה הנכונה הזאת ובפרט הגבירים המפורסמים האחים היקרים הנכבדים כה"ר יוסף רפאל יצ"ו בני המנהג כה"ר משה פראנקו ז"ל אשר השתדלו למצוה רבה זאת ולסייעו בכל כוחם וברוב הון * יען לשמוע און שמעו יקר תפארת הספר הנכבד * הליה ונכספה וגם כלתה נפשו * להיותו בדפוס נרשם * לצאת אורו לאויר העול ומלאה הארץ תהלתו לקצת הארץ יגיד * מלבוא המת על נהל

מצרים

ובחזרת

החכם הנזכר למחנה אלהים * והופירש לפנינו שירותיו תכף ומיד קמנו ונתעורר להעתיק הספר ונתנו לו העתקתו ורבים מהירי קהלינו יצ"ו פתחו במצוה זו תחלה וחייבו עצמם בכתיב ים לקחת ממנו שיעור תשעים ספרי * בעד ג' זרובים אדומים בעד כל ספר לכשירשם החבור בס"ד יצדף השי"ת מחשבתם הטובה לפועל ותהי צדקתם עומרת לעד * והגד הוגד לנו מפי ה"ר סאיר הנז' כי הוא ראה את הנשמע מפי חכמים וגבירים מקהלות הקדש מבקשים גם הם יקחו חלקם מהספרים הנזכר ובודאי כה יעשו וכה יוסיפו ולא יפול דבר ארצה מכל דברם הטוב לא ישוב ריקס כי אם עשה והצליח כי ככל זה סיוע שיש בו ממש להביא הענין ליהי גמר * וכאשר ראינו שהחיבור הזה מוכרח ליהלק לשני קובצים הסכמנו להיות שנים משלשת חלקו בקובץ אחר * וחלק השלישי צירפנו קצת תשובות אשר הסיכים הפנאי להעתיקם מתשובות הרב הגדול מר זקני כמורה ר"ר שלמה דוראן ז"ל * ומתשובות ת"כ כמורה ר"ר שלמה צרור * האחרון זה"ה המזכיר ס' השק שלמי ומתשובות זקני הרב כמורה ר"ר אברהם אבן מואה * זה"ה * והיותם שייכי לתשובות מוריני הרשב"ץ ז"ל כמורה טעמים לא יעלמו מעיני כל חכמי לב ובפרט * כי הרבה מפסקיהם יסודתם בתרתי קדש על * שרשי דיני הרשב"ץ ז"ל ותקנותיו כל רואיהם * יכירום כי הם קמח שטחן הרב ז"ל ותוולתו כהלק מתיחיבור עצמו ותסכמנו לקרורת החלק הרביעי והרה בשם

חוט המשולש

היותו משולש מתוך שלשת השרינים הבשילו אשכולותיהם ענבים מנצר מטעם של שלשת הרבנים זצ"ל * ומחאל העור וחיל מאור * לסייע לבאים ליטהר ישרה עזרו מקרש להחיות במעו כל אנשי חיל המשתדלים בכל מין השתדלות לתכלית הכונה הרצויה לעלות החיבור הלו על מובח הדפוס ויחוקו מליו בעט ברזל ועופרת יפוצו מעינותיו חוצה לרות כל הצמאים לטל אורות טלו * וישבו יושבי בצל יחיד דגן ויפרדו כגפן ממצרים הסיע * לקנות שאירתה יוסף שנות ירו וברחמים יופיע * לקבץ נדחים ופזורים בכל פאות יפדה ויושיע * וכמו רמים יבן מקרשו בימינו במהרה ויקיים מקרא שכתוב כי מציון תצא תורה ודבר ה'

מירושלים

ד ממשפט
ז ורחבה
הוא דאתי
בנין מיני
עדים
איים וקצת
נים ועשה
ואחריו
מדותיו
דעותיהם
לנו נואל
נים
התורה
הדינים
הדינים
מפיק
הנהגים
לים
ם דרכיו
ביתיהם
ת חכמי
פנים
בים
ית צבי
ת מתוך
ופות
דינים
קבעו
חזיפש
ל רבינו
ד על
ם
לגלות
רות
אפשר
עון או
וכרך
ם
לית
ו הרב
הלוח
ל לבו
ארות
ים
מתו
קהל
ם ז"ל
טרו
עלה
דעתי
ץ וים
ים
לים
גותן
הרב
דרך
ים

הקדמה

בראותי שלמות הספר ומעלתו • ואת יקר תפארת גדולתו • רוח השיר ניססה בי ועל לשוני מלתו • ומשירי אהודנו בשבח קצת משלמותו:

- אפצח בהניוני באמרי שפר • לאל אשר חנן ולמד דעת •
- שם לב חכמים כבאר נובעת • לשבור צמא איל צבי ועופר •
- וכמו ערוגה גדלה וחפר • עת על יאירים תהיה נטעת •
- כן התבונה תהיה מופעת • על איש מאד חושק מכיני ספר •
- לכן שעו מלי שתילי חמד • לרוץ בכל אומץ ולומר אשרי • איש יעשה זאת בה ימינו יחזיק •
- כי כן בנסיון ולא מאומד • מבית נכאתם כל רפואה גם צרי • מחמא יהי שמור ומכל נזק •
- מרוכ רצונם לעשות עמנו • טובה כפולה בעבותות קשר •
- עודם בעולם יחוו פשר • סתום וחתום פירשוהו לנו •
- גם לא במותם עזבו אותנו • כי על ספרים כתבו כל יושר •
- מפז מאד נבחר ומכל עושר • מדור לדור ביום לחיותנו •
- כי ידעי כל דור יהי נוסעי • חלד ומסעיו לאחור חוזרים • לכן תרופה לחליה הקדימו •
- שפע נבואתם אשר הופיע • תמיד לדור דודר כאישון נוצרים • חלבי תרומתם אשר הרימו •
- הן יום בשורה יהיה זה לנו • עת בוא בעט ברזל וגם עופרת •
- ספר חמדות גם כליל תפארת • רוח תבונה הוא ינופק בנו •
- תשבין כתונת הוד אלי כלנו • יקר מאד מדר ומסחרת •

עת צאת כבודו על מרומי קרת • חישו בני אל חי ברוב אונים קנו •
 אותו ולכם יהיה משמרת • תורה תמימה בו משיבת נפש • מלים לרב שמעון בעו הגבירו •
 סולת נקייה גם מאד נבחרת • לא סיג ולא חלאה וטיש ורפשי • כי כפנינים הם מאד יזהירו •
 כה דברי רוח לענה שבע מרור • נררף מקורות הזמן כתרוננו מנחת הדריכוני בלי חופש ודרור •
 נרצע לעבדות עבדי ה' ונאמן אהבתם בלב זך וברור •

הצער רפאל ירדיה שלמה צרור ס"ט

ואפריין

מחיייה להדין גברא • אשר נדבה רוחו ונפשו וכשמה יתירה השתכחח ביה ונלללה בו רוח טובה • הגבר הקוס על
 במעלה ומשיבות • ככדות מדובר בו יקום על נדיבות • עם שלר המענות נמלא בו משכלות וסב מוסבות • הוא
 הגביר המרוחם כה"ר משה יצ"ו כה"ר יצחק צרור • כע שהקדים מוהר מתן דמים מירי דלית ביה שיעורא • יהיה
 לעזרת המדפיסים ספרי הקדש מהרה • ויתמלא העולם • מהם אורה • ולא תבוא מצוה זו לידי חיתון ולא שליט בה אורח • וביום
 כלות את המלאכה אז יבואו ושויה יהיו ביד פקידו קצת מהספרים כמדת הכסף המתוכן • ומתם להכא יגישו ויראו וכל הנידל
 והגולב יתמונת ומוק • להשלים ולתת מוצא שפתו איש איש על עבודתו אלה פקודי העשן • ולכן בדין הוא שיטול שכרו הראוי
 לכסף אשר הזיל מכיסו • מן שמיא מיהב יהיבי ענה טובה מרובה מדת תשלומי כפל ירום ונשא דגלו וסמו • בגלות דשא ירביהו
 ימחא במעגלי דקא כוס ישועות ישא ברכה רויה כוסו • ועינינו למרום נשואות יקום מאשפות עמוסי התלחות עמו ולכן מרעיתו
 ישם לראש פנים • ועד עפר גיע וישקיע אויביהם מרעה אל רעה תרמסנה רגל מועדת לפי רוב השנים •
 כ"ד החומים פה מתא ארגיל יע"א •

פלד מה טובו אהליך יעקב וכו' י"ג לתמוז יה"ל שנת פתחו שערים ויבוא גוי דיק שומר אמונים •
 יעקב צרור ס"ט רפאל ירדיה שלמה צרור ס"ט אברהם יאפיל ס"ט
 יאודה עי"אש ס"ט בנימן דוראן ס"ט

והכרך
 וזלדק
 הגויס
 כיבשה
 הופיעו
 רופינו
 המאורו
 מלות
 עין לרא
 תשמרו
 וחמורה
 למוכר
 הרמזים
 של גמח
 ברון
 הקדשה
 שכלס
 והגדות
 ישמחו
 אשר בנ
 ובמדי
 חמשים
 אשרים
 גדול
 ורבינו
 זל"ה
 בין המ
 הולך
 מרגלי
 אשר ת
 הרבים
 ודגל
 וכבעו
 כל שר
 סתום
 להשק
 התור
 בזה ה
 ישנים
 שכתה
 ורה
 פלין